

BIENNALE DER JONGEREN TE PARIJS

De Biennale van Parijs is 20 jaar oud. Zij werd gesticht door Raymond Cogniat in 1959. In de loop der jaren werden verschillende formules voor de selectie van de kunstenaars uitgetoetst. Op bepaalde tijdstippen was de contestatie zo hevig dat het er naar uitzag alsof het amen en uit was met deze internationale ontmoeting. Het moet zijn dat de Biennale zodanig tot het Parijse kunstgebeuren is gaan behoren, dat het onmogelijke gedaan werd om er de 11e toch door te krijgen, met een jaar vertraging weliswaar en met minder financiële middelen, maar trouw op het rendez-vous. Dit jaar nemen kunstenaars van 42 landen deel aan deze Biennale. Als ik het goed begrepen heb werden in de verschillende landen kunstcritici aangesproken om in hun gebied kunstenaars uit te nodigen. Zo werden een 600-tal dossiers ingestuurd. Een comité bestaande uit commissarissen van verschillende landen deed dan de eindkeuze. Het zal niemand verwonderen als hier en daar stemmen opgaan uit protest tegen het niet aanwijzen van die of die kunstenaar.

Wanneer een vergelijking zich opdringt met de kunst uit de ja-

ren 50 en 60 dan springen een paar feiten zo in het oog. Om te beginnen ontbreekt de sfeer van begeestering die iedereen te pakken had bij de uitbarsting van het abstract expressionisme, de pop art of de minimal art bv. Dat was de tijd van de «gemakkelijke» kunst, van de kunst waartegen je kon protesteren, waar je kon in opgaan.

Ten tweede: als geheel valt de Biennale uiteen in een menigvuldigheid van individuele cellen. Het is niet mogelijk een algemene trend aan te duiden die als dusdanig kan verheerlijkt, verguisd, uitgerafeld worden. Dat is niet de schuld van de inrichters, het beantwoordt aan een feitelijke toestand. Vandaar de algemene indruk dat de kunst van heden aan de vervelende kant ligt. Het is alles knap gevonden, uitgevoerd, verantwoord, maar brede lagen van de bevolking bereik je er niet mee.

Waarmee niet beweerd wil worden dat kunst gemakkelijksoplossingen moet huldigen terwille van Jan Publiek. Het zal wel zo zijn dat wanneer alles in de maatschappij van een leien dakje loopt, de kunst daar ook voordeel bij heeft. Wanneer het slecht gaat, is de kunst de eerste om in het zand te bijten. Misschien zijn crisissen, zoals die welke wij thans meemaken,

heilzaam voor de kwaliteit van de voorgebrachte kunstwerken.

Het ziet er naar uit dat de jacht op het steeds naar nieuwe, nog niet geziene, tot het verleden behoort. Niemand kon dat volhouden, noch de kunstenaars, noch de handelaars, noch de gewetensvolle critici. Meteen is de avant-garde een achtergehaald begrip geworden.

Academies en kunstschole, kunstinformatie hebben er voor gezorgd dat de jongeren ingelicht zijn over het recente revolutionaire verleden. Ieder van hen kan zich nu de tijd, zoniet de wereld, veroorloven rustig en zonder schroom de wegen te bewandelen die door de pioniers geopend werden. Ook de critici zullen er moeten aan wennen. De jongeren zullen vanzelf ondervinden wat belangrijk is.

Als Belgen zijn er Pepermans en Wille, die het van veel al aan de stok hadden met de inrichters. De installatie die zij voorzien hadden, werd radicaal afgebroken vóór de opening. Zij komen dus uit met een vervangingsprogramma, meestal werk van vroeger, opgenomen op

band. Ook Robert Bruyninckx moest het stellen met een kleinere ruimte dan voorzien om zijn balen hooi, speciaal uit België aangevoerd, te installeren. Het grote fotografisch werk van Daniel Matthijs hangt in het middelpunt van de belangstelling. Denmark en Jean-Pierre De Roo, moeten niet onderdoen voor de deelnemers uit «grotere» landen. Een ander paar Belgen zijn vertegenwoordigd, één in de afdeling experimentele film (Vandersleyen Corinne), één in de afdeling «Urbanité» (Lafontaine Marie-Jo). Deze laatste afdeling is onderbracht in het Centre Pompidou en is voor het eerst gewijd aan de architectuur, meer speciaal de oplossingen die voorgesteld worden om de steden leefbaar te maken.

De performances gebeuren in een geest van bezinning. De video, in grote mate beheerst door de USA, spitst o.a. zijn aandacht toe op het probleem van het «consumerisme». Alles bij elkaar stof in overvloed om er tot de volgende Biennale over na te denken. Want de kunst van vandaag biedt meer dan ooit stof tot nadenken.

A. MERCKX

11e Biennale van Prijs.
Musée d'Art Moderne de la Ville de Paris, tot 2 november.